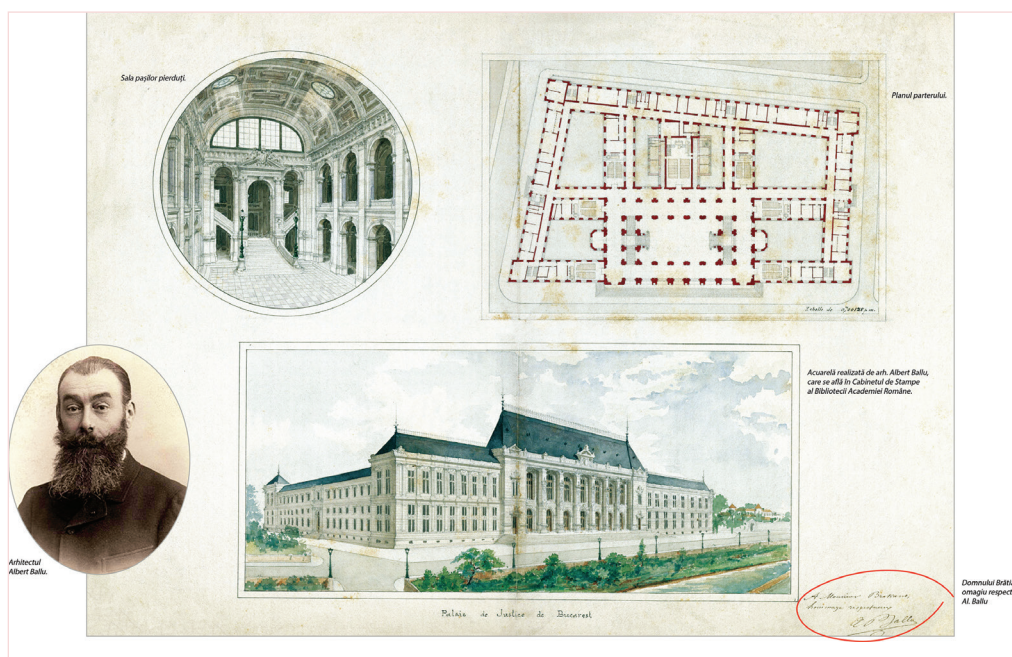

Palatul de Justiție din București – un gând*

Nicolae Noica

Membru de onoare al Academiei Române

„Gândul acesta, că ceea ce faci este definitiv făcut, că opera, scăpată din mâinile tale, se duce de-a lungul veacurilor și umple lumea de răsunetul vieții și bătăilor inimii tale, are ceva din solemnitatea și fiorul judecății supreme a Sfintei Scripturi.”
Alexandru Vlahuță, *Onestitatea în artă*

Cred că acesta a fost gândul Domnitorului Alexandru Ioan Cuza când s-a hotărât să modernizeze întregul sistem juridic românesc promovând „Proiectul legii de înființare a Înaltei Curți de Casație”, prin Decretul Domnesc nr. 1 din 12 ianuarie 1861. Cu toată că legea fusese aprobată, aplicarea ei a trebuit să aștepte mai bine de un an, până la 11 februarie 1862. Atunci, domnitorul s-a străduit să facă numiri care să asigure de la început strălucire acestei instanțe.

L-a numit Prim-Președinte pe Vasile Sturdza, o personalitate de necontestat. Acesta a spus în

cuvântul său inaugural: „Să punem, dar, toate silințele noastre, ca în curând să auzim: Dreptatea domnește în România”.

Principala problemă cu care se va confrunța Înalta Curte de Casație și Justiție va fi aceea a lipsei unui local propriu. Mai întâi i s-a oferit un local lângă Grădinile Cișmigiu, în casele lui Dumitru Maican.

Să reținem că în acest local va funcționa mai bine de 33 de ani (1863-1896), una dintre cele mai prestigioase instituții ale țării, Înalta Curte de Casație și Justiție, până la mutarea sa în Palatul de Justiție.

După ce România va fi proclamată Regat în ședința Adunării Deputaților din 14 martie 1881, Regele Carol I a înaintat Parlamentului, la 28 noiembrie 1881, un proiect de lege prin care

*Alocuțiune susținută la lansarea volumului „Palatul de Justiție și sediile Înaltei Curți de Casație și Justiție – 130 de ani” (10 septembrie 2025, Aula Academiei Române)

„Guvernul era autorizat să construiască edificii publice în Capitală.”

Printre edificiile publice care urmau a se construi în Capitala țării, Palatul Regal, Academia Română, licee și școli primare model, *un loc aparte era prevăzut pentru înălțarea unui Palat al Justiției*. Legea a fost promulgată la 5 iunie 1882, iar pentru palat se aloca suma de 3.000.000 lei.

În scopul elaborării proiectului pentru clădirea Palatului de Justiție, după mai multe încercări nereușite, ministrul Justiției Constantin Nacu îl va însărcina pe arhitectul francez Albert Ballu, cu care va încheia un contract în anul 1885. Amplasarea clădirii urma să se facă pe un teren al statului care se afla în fața bisericii „Domnița Bălașa”, pe locul unde fusese vechea Curte Judecătorească. Imediat, Primăria orașului București a elaborat un plan cu alinierele ce se impuneau pentru locul destinat construcției. Pentru aceasta, Comisia Urbană București s-a întâlnit cu arhitectul Albert Ballu și au convenit asupra măsurilor ce trebuiau luate. Planul de aliniere prevedea o rectificarea importantă a Căii Rahovei, astfel încât ea să fie pe „o direcție în perfecta prelungire cu axa

podului de peste Dâmbovița”, dar și deschiderea a două străzi noi dinspre fațadele de Nord și de Vest ale palatului.

În octombrie 1885, proiectul clădirii era finalizat, așa cum reiese din „Însemnările Regelui Carol I 1881–1887.” Domnia-sa consemna că, în ziua de 24 octombrie 1885, i-a avut la masă pe „Nacu împreună cu Ballu, care îmi prezintă planurile Palatului de Justiție.” Arhitectul Albert Ballu a proiectat la această lucrare planurile generale, fațadele și Sala pașilor pierduți.

Clădirea palatului are forma în plan a unui dreptunghi ușor deformat ce înglobează șapte curți interioare. Centrul de greutate al compoziției este Sala pașilor pierduți, dezvoltată pe un sfert din suprafață și două niveluri.

Sălile de ședințe sunt așezate pe trei dintre laturile Sălii pașilor pierduți, fiind deservite de largi degajamente. Serviciile anexe, la care se ajunge prin culoare largi, erau grupate și legate direct cu sălile magistraților și cu cele de ședință.

În zona celor 14 săli de judecată, clădirea are trei niveluri – subsol, parter și etaj; iar în zona perimetrală desfășurată de-a lungul laturilor vest, sud și est, unde sunt birouri, precum și în zona din spatele sălilor de judecată sunt patru nivele, subsol, parter, mezanin, etaj.

Fațada principală, de nord, se desfășoară de-a lungul cheiului Dâmboviței pe Splaiul Independenței, iar cele laterale, pe străzile Danielopol și Sfinții Apostoli.

Clădirea a fost realizată între anii 1890-1895 și prezintă, din punct de vedere al structurii, caracteristicile construcțiilor monumentale realizate atunci, și anume: pereți din cărămidă plină bine arsă și planșee cu grinzi metalice sau din lemn. Acoperișul este realizat din șarpantă de lemn ecarisat cu învelitoare de zinc sau ardezic; cu excepția șarpantei pe zona Sălii pașilor pierduți, care este realizată cu ferme metalice. Fundațiile clădirii Palatului de Justiție s-au realizat din beton simplu pentru pereții de zidărie portanți, cu lățime de 80 cm, cota de fundare fiind -4,50m, în terenul sănătos.

În anul 1886, arhitectul Ion Mincu va fi însărcinat de ministrul Justiției să completeze proiectul cu studiul celorlalte interioare, al sălilor de ședință, adică plafoane, lambriuri și întreg mobilierul, dar și cu executarea lucrărilor în calitate de director al lucrărilor.

Alexandru Ioan Cuza (1820-1873)

La 10 octombrie 1886, *Monitorul Oficial* publica anunțul ministrului de Justiție prin care se anunța că, în ziua de 15 decembrie 1886, se va ține licitația pentru „darea în antrepriză a lucrărilor de terasamente, zidărie, pavagiu, marmurărie ordinară, mozaic și lucrări hidraulice.” Suma totală la care se ridicau lucrările era estimată la 2.100.000 lei.

În scopul de a se asigura o calitate corespunzătoare a lucrărilor, condițiile de licitație prevedeau câteva măsuri. Astfel, concurenții erau obligați ca, înainte cu zece zile de data stabilită pentru licitație, să trimită probe de cărămidă, de piatră și ciment la direcția lucrărilor palatului. Și aceste probe, așa cum reiese din documentele pe care prezentăm, au fost încercate în Laboratorul Școlii de poduri și șosele înființate de profesorul inginer Alfons Saligny. Deoarece la data fixată pentru licitație, 15 decembrie 1886, nu s-au prezentat concurenți, Ministerul Justiției anunță în *Monitorul Oficial* Nr. 209 din 18 decembrie 1886 că „s-a amânat licitația pentru ziua de 21 februarie 1887”. Între timp, Ministerul Justiției anunță, în *Monitorul Oficial* din 17 ianuarie 1887, organizarea licitației și pentru „Darea în întreprindere a lucrărilor de fier și lemn pentru pardoseli și acoperiș” pentru data de

Palatul de Justiție, Sala pașilor pierduți.
Scara monumentală și coloanele.

Palatul Justiției, Sala pașilor pierduți (imagine actuală).

19 martie 1887. Se arată că valoarea lucrărilor se urca la 284.919 lei.

La data organizării licitației, în 21 februarie 1887, au prezentat o ofertă antrepriza G.V. Vălescu și antrepriza inginerului Nicolae Cutzarida, două oferte.

În urma analizării ofertelor prezentate Consiliului de Miniștri prin referatul Ministrului Justiției în ședința din 16 martie 1887, se constată că, deși oferta inginerului N. Cutzarida este cea mai avantajoasă, condițiile sub care se face „nu sunt prevăzute în publicații și prin urmare n-au putut fi cunoscute de toți constructorii”, și de aceea hotărâște să se publice o nouă licitație. În aceste condiții, Ministerul Justiției publice, în *Monitorul Oficial* Nr. 279 din 19 martie 1887, organizarea unei noi licitații pentru lucrările de terasamente, zidării, mozaicuri, etc și pentru lucrările de lemn și fier pentru pardoseli și acoperiș, pentru data de 20 mai 1887. Nici acum ofertele nu sunt mulțumitoare, ceea ce îl determină pe ministrul Justiției Eugen Stătescu să înainteze Guvernului, la 4 iunie 1887, raportul Nr. 6135 prin care, după ce arată ofertele, propune o serie de măsuri.

Membrii Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 1906

Alexandru Marghiloman

Cu promptitudine, Consiliul de Miniștri, sub președinția Primului Ministru Ion C. Brătianu și a miniștrilor Eugen Stătescu, Dimitrie Sturdza, R. Mihaiu, general A. Angelescu, C. Nacu și C. Olănescu, se întrunește în ședința de joi 9 iulie 1887 și, apreciază că:

- ofertele prezentate pentru lucrările puse în licitație nu sunt avantajoase pentru stat,
- timpul este înaintat și o nouă licitație ar amâna începerea construcției,
- experiența făcută cu mai multe lucrări publice executate în regie a dat rezultate satisfăcătoare.

Ia o decizie deosebită și anume *construirea Palatului de Justiție în regie, în marginile creditelor prevăzută prin legi.*

Se cuvine să subliniem, încă o dată, implicarea Consiliului de Miniștri la construcția Palatului de Justiție și grija pe care a arătat-o prin aprobarea încredințării directe a lucrărilor unor antreprize care probaseră seriozitatea execuției și calitatea acestora. A trebuit, însă, să treacă mai bine de un an pentru ca lucrările de construcție ale Palatului de Justiție să înceapă efectiv.

La 26 martie 1890, ministrul Grigore Triandafil a dat un ordin, prin care a decis:

- numirea domnului arhitect Ion Mincu arhitect diriginte al lucrărilor Palatului de Justiție, având a conduce lucrările conform condițiilor din „contractul încheiat între domnia-sa și minister”;
- instituirea, pentru tot timpul execuției palatului, a Comisiei Tehnice Consultative alcătuită

din arhitectul M. Capuțineanu, secretar general al Ministerului Lucrărilor Publice, profesorul inginer Scarlat Vârnav, director al Școlii Naționale de Poduri și Șosele, și profesorul inginer arhitect Niculae P. Cerkez. Imediat, lucrările de construcție pentru fundații, zidării, planșee, mozaicuri și acoperiș au fost încredințate, în 1890, spre execuție antreprizei inginerului civil Niculae Cutzarida, absolvent al Școlii Politehnice din Zürich, personalitate recunoscută în lumea constructorilor din acei ani.

La data de 7 octombrie 1890 s-a pus piatra de temelie a Palatului de Justiție. Ceremonia s-a desfășurat în prezența Regelui Carol I și a Principelui Ferdinand. După cuvântarea ministrului Justiției, a primului președinte al Curții de Casație și a Regelui Carol I, se semnează actul de fundare pe pergament, pecetluit cu pecetea regală.

Pe document se găsesc semnătura Regelui Carol I, a Principelui Ferdinand, a Mitropolitului Primat, a Primului Ministru, a ministrului Justiției și a directorului lucrărilor, arhitectul Ion Mincu.

Lucrările se vor desfășura într-un ritm susținut, conform caietului de sarcini, dar la începutul anului 1895, inginerul N. Cutzarida se va retrage și, ca urmare, directorul lucrărilor, arhitectul Ion Mincu, va încredința terminarea lucrărilor de tencuieală la pereți și tavane, precum și mozaicuri și dalaje, antreprizei George Kuntzel, pentru suma de 261.353 lei.

*Fațada Palatului de Justiție reflectată
în apa Dâmboviței*

*Sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție
din strada Batiștei nr. 25*

La începutul anului 1895 vor începe și lucrările de finisaje interioare, speciale. Astfel, pentru a putea încredința lucrările de tencuiele decorative interioare pe pereți și plafoane la Sala pașilor pierduți, la galeriile din jurul ei, la sălile de consiliu, la sălile de audiențe etc., acestea fiind niște lucrări de artă cu totul speciale, arhitectul Ion Mincu a înaintat desenele necesare și a cerut prețurile executării acestora „numai la anume oameni speciali ce cunosc în țară”.

În urma analizelor ofertelor primite, arhitectul Ion Mincu a găsit că devizele prezentate sunt prea scumpe, motiv pentru care a hotărât să inițieze o serie de negocieri cu două dintre firme, „Böchaker și Schindl” și „Frații Axerio”. După discuțiile purtate, el îl informează la 4 februarie 1895 pe ministru că „intrând în dezbaterile prețurilor cu numiții domni, ei au consimțit a executa toate lucrările pentru preț total de trei sute cincizeci de mii lei (350.000), angajându-se să termine lucrările până la sfârșitul lunii iunie curent”. Îl roagă pe ministru să binevoiască „a hotărî căruia din concurenți va trebui a se da preferință”.

Imediat, Consiliul de Miniștri se întrunește în ședință în ziua de 8 februarie 1895 și, după ce ascultă referatul Nr. 2201 al ministrului de Justiție, Alexandru Marghiloman, „încuviințează a se adjudeca această lucrare asupra D-lor Frați Axerio cu prețul cuprins în ultima lor ofertă și autorizează pe Ministru să încheie contractul”. Un argument pentru alegerea făcută se datorează faptului că lucrările deja executate de firma de construcții a „Fraților Axerio”, la Biserica Domnița Bălașa (1882), Ateneul Român (1887-1890), Banca Națională a României (1888-1890) s-au dovedit de calitate, trainice și sigure.

Merită să arătăm preocuparea antreprizei „Frații Axerio” de a respecta termenul de execuție stabilit la 30 iunie 1895, deși era foarte strâns, de numai 80 de zile.

Calitatea lucrărilor executate în stuc-marmură la Sala pașilor pierduți și tencuiele decorative din săli stau și astăzi mărturie a profesionalismului acestei firme. După depunerea la minister, de către Ion Mincu, la 31 octombrie 1895, a situației definitive a lucrărilor, se va trece la convocarea Comisiei Consultative la data de 17 noiembrie și astfel se va încheia recepția definitivă.

Tot în primăvara anului 1895 s-a hotărât încredințarea lucrărilor pentru scările de onoare și părțile ce trebuiau realizate în marmură la Sala pașilor pierduți de la Palatul de Justiție, firmei Giovannozzi și Angelini, care făcuse oferta cea mai avantajoasă (două sute unsprezece mii lei). Deși cea mai avantajoasă, oferta lui Giovannozzi și Angelini, spunea Ion Mincu, „întrecea cu mult suma prevăzută pentru lucrările de marmură”. De aceea, arhitectul Ion Mincu propune ministrului:

- să-l cheme la București pe Giovannozzi pentru „a trata de-a dreptul asupra prețurilor ce propune”, și apoi,

- să se înlocuiască părți din lucrările de marmură cele mai costisitoare, precum „îmbrăcarea părților inferioare a stâlpilor și zidurilor Sălii pașilor pierduți” cu piatră artificială.

Imediat a fost convocată Comisia Consultativă și, în prezența arhitectului M. Capuțineanu, secretar general al Ministerului Lucrărilor Publice și a inginerului inspector general Scarlat Vârnav, se aprobă propunerea lui Ion Mincu de înlocuire a marmurei cu piatră artificială la stâlpi și ziduri, făcându-se astfel o

Regele Carol I al României
(1866-1914)

Arhitectul Ion I. Berindei

Arhitectul Constantin Ciogolea

economie de 100.000 lei. Se impunea păstrarea marmurei ca material la cele două scări mari și la balcoanele din Sala pașilor pierduți.

În urma tratatelor pe care Ion Mincu le poartă cu Giovannozi și Angelini, aceștia acceptă să execute lucrările pentru prețul de 70.000 lei.

La 26 mai 1895, se încheie un contract între Ministerul Justiției (Alexandru Marghiloman) și firma Giovannozi și Angelini pentru executarea lucrărilor de mai sus.

Termenul de finalizare a unei scări era stabilit la 12 septembrie 1895, cealaltă urmând a fi terminată la 27 noiembrie 1895. Toate lucrările de marmură, balustrade, balcoane și trepte pentru construcția scărilor de onoare au fost executate în Italia, Ministerul Justiției plătind tot transportul până în țară.

După ce Comisia Consultativă a acceptat înlocuirea marmurei cu piatră artificială la bazele pilaștrilor și a zidurilor de la Sala pașilor pierduți, lucrarea se încredințează firmei W. Dietz. Aceasta o va realiza într-un termen de două luni și jumătate, pentru un preț de 20.688 lei.

Aș vrea să remarc grija pe care arhitectul Ion Mincu o avea de a se încadra cu lucrările în sumele prevăzute prin credite, dovadă negocierile pe care le-a purtat în privința costurilor privind tencuielile decorative interioare pentru pereți și plafoane la Sala pașilor pierduți, precum și la sălile de audiențe, dar și măsurile de înlocuire

a marmurei cu piatră artificială la părțile inferioare ale stâlpilor și zidurilor de la Sala pașilor pierduți, în urma cărora a adus economii de peste 170.000 lei.

Cred de aceea că acea lege teribilă din Ephes, pe care o amintea Vitruviu, care îl făcea pe arhitect „responsabil bănește atunci când costul lucrărilor ar fi depășit cu 25% totalul devizului”, nu-l putea afecta pe arhitectul Ion Mincu.

Ce bine ar fi dacă astăzi s-ar aplica această lege celor ce nu au grijă de cheltuirea banului public pentru diversele construcții!

La data de 15 octombrie 1895, ora 1100, în Palatul de Justiție – Sala pașilor pierduți, va avea loc inaugurarea clădirii, descrisă în ziarul *Adevărul*. Au fost prezenți Regele Carol I, Regina Elisabeta, Principele Ferdinand și Principesa Maria, membrii Consiliului de Miniștri, reprezentanții Înaltei Curți de Casație și Justiție, magistrații și directorul lucrărilor, arhitectul Ion Mincu. Cu acest prilej, Regele Carol I a spus:

„De mult încă datoram justiției un adăpost statornic și vrednic de însemnătatea ei precumpănitoare în viața națiunilor. Îl va avea de acum, și acest falnic monument va deștepta în mintea fiecăruia respectul ce se cuvine uneia din cele mai înalte întocmiri omenești”. Apoi se va semna Documentul comemorativ care va fi zidit într-o pia-

tră, Majestatea Sa Regele dând ultima lovitură de ciocan.

În 1906 magistrații Înaltei Curți vor oferi Regelui Carol I un splendid album-unicat păstrat în Biblioteca Academiei Române.

Reabilitarea și consolidarea Palatului de Justiție

După ce a fost dată în folosință, în 1896, clădirea Palatului de Justiție s-a comportat timp de 80 de ani în condiții satisfăcătoare, până la cutremurul din 4 martie 1977. În urma acestui cutremur, clădirea a suferit o serie de degradări, diferențiat pe zone, cele mai importante fiind înregistrate pe partea centrală a fațadei principale și în zona Sălii pașilor pierduți.

După 1977 s-au început lucrări de reparații, având caracterul unor intervenții locale la părțile grav avariate; la pilaștrii din fațada principală, prin realizarea unor foraje verticale pe toată înălțimea, inclusiv armarea și betonarea acestora, soluție condiționată de evitarea deteriorării finisajelor exterioare cu caracter monumental, lucrări care au fost însă întrerupte în anul 1981.

Reluarea lucrărilor de consolidare și reabilitare ale clădirii Palatului de Justiție s-a făcut în anii 1999–2000, după întocmirea proiectului de consolidare și obținerea autorizației de construcție. Proiectul a fost întocmit de Structural Conexpert (Traian Pop), iar execuția lucrărilor s-a realizat de firma franceză Bouygues. Urmare a recomandărilor Comisiei de specialitate din Ministerul Lucrărilor Publice și Ministerul Culturii, s-a renunțat la tronsonarea prin rosturi, proiectul asigurând o conlucrare spațială a întregului ansamblu.

Consolidările s-au concentrat la corpurile de legătură tip B, unde s-au realizat tuburi de beton armat (cu pereți de 35 cm) de rigidizare a structurii. La structura Sălii pașilor pierduți s-a realizat consolidarea individuală a pilaștrilor din axul A și B, prin realizarea în gabaritul lor a unor elemente verticale de beton armat, inclusiv a unor legături orizontale. S-au consolidat pereții portanți de zidărie de cărămidă din axele A, B și 1 și 10. La acoperișul Sălii pașilor pierduți s-au consolidat arcele luminatoarelor din axul 3 și 8 prin armare. De asemenea, s-au consolidat fermele metalice ale acoperișului. În vederea executării proiectului de consolidare, s-a decis ca întreaga clădire să fie

*Arhitectul
Albert Ballu.*

evacuată pe toată perioada realizării lucrărilor, pentru a exclude orice riscuri, până la terminarea acestora.

Consolidarea și reamenajarea clădirii ICCJ din str. Batiștei în anii 1998/2000

Starea de nesiguranță a Palatului de Justiție și hotărârea de a-l evacua în vederea execuției lucrărilor de consolidare l-au determinat pe președintele Curții Supreme de Justiție, Sorin Moisescu, să solicite la 9.06.1998 Guvernului României sprijin pentru a obține un sediu corespunzător pentru „instituția ce reprezenta vârful puterii judecătorești”.

În scrisoarea înaintată guvernului, domnia-sa prezintă și o propunere concretă: „Clădirea aflată în str. Batiștei nr. 25, Sectorul 2, care a fost sediul Serviciului de Informații Externe, perfect dotată pentru o instituție precum Curtea Supremă de Justiție, a fost atribuită unei bănci, Bancorex, care în ultimii ani și-a construit, cu sume fabuloase, două sedii centrale și ultraelegante”.

Cu o promptitudine, care astăzi ar trebui luată model, Guvernul României discută în ședința din 2 iulie 1998 „Nota” Secretariatului General al Guvernului și stabilește măsurile ce trebuiau luate pentru atribuirea localului. După parcurgerea etapelor, la data de 12 octombrie, Guvernul României emite Ordonanța de Urgență nr. 27 prin care imobilul din strada Batiștei nr. 25 trece în propri-

Biserica Batiștei, acuarelă realizată de Amedeo Preziosi în anul 1869

etatea statului și este dat în administrarea Curții Supreme de Justiție. Clădirea fiind executată în anii 1939-1940, s-a hotărât consolidarea acesteia conform normelor de proiectare seismică din anul 1998, precum și amenajarea și dotarea sa cu cele necesare pentru a servi ca sediu al Curții Supreme de Justiție.

Înainte de a prezenta elementele proiectului de consolidare și lucrărilor executate în anii 1998-2000, merită să ne oprim mai întâi asupra impresionantei istorii a acestui loc, cât și a clădirii.

Ca punct istoric de pornire a dezvoltării acestei zone este Biserica Batiștei cu hramul Adormirea Sfintei Ana și Sfânta Muceniță Parascheva.

Despre casele aflate în zona Batiștei la începutul secolului XX aflăm din primul plan cadastral al orașului București, făcut de Serviciul Geografic al Armatei în anul 1911, alcătuit din 257 de foi și păstrat la Biblioteca Academiei Române. Din acest plan reiese că pe strada Batiștei nr. 25, unde se află Palatul Înaltei Curți de Casație și Justiție, se găsea în anul 1911 casa lui Ion Procopie Dumitrescu. Domnia-sa a urmat Dreptul la București și apoi a obținut doctoratul în Drept la Paris.

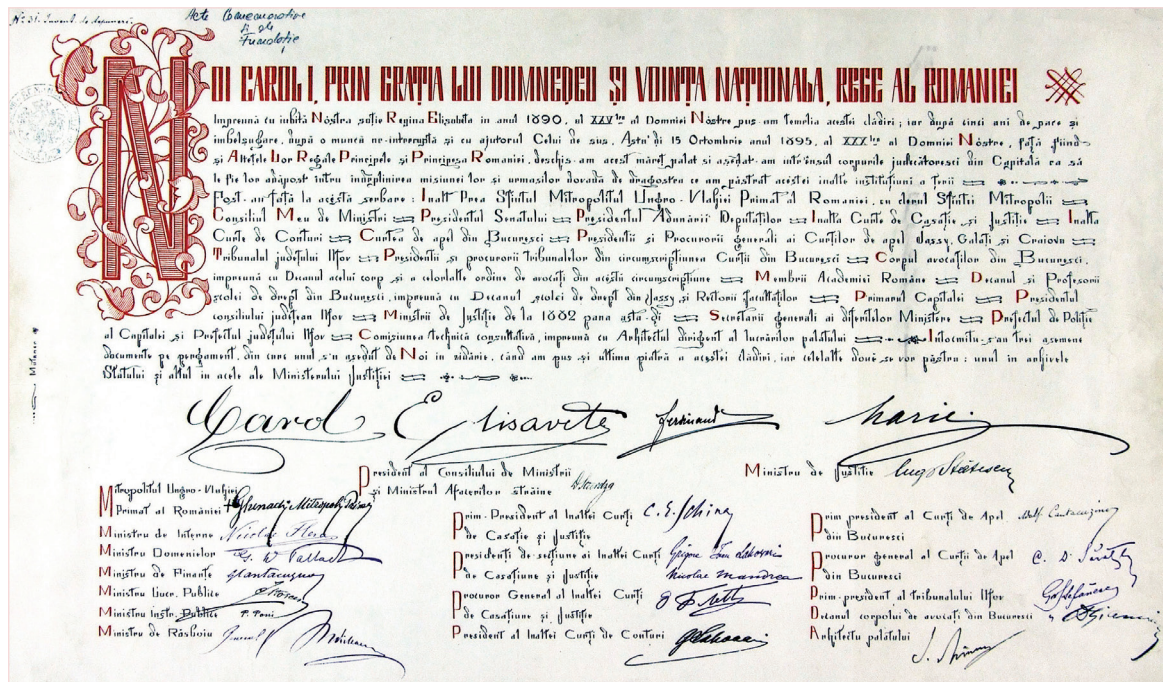
Despre Ion Procopie Dumitrescu trebuie amintit că în anul 1877, în calitate de locțiitor al primarului C.A. Rosetti, și-a luat răspunderea ca, atunci când trupele rusești au traversat România ca să ajungă la Dunăre, să le interzică acestora să cal-

ce prin Capitală, fără a lua asentimentul Regelui. Le-a cerut să ocolească orașul. A fost ales apoi de trei ori primar al Capitalei. De asemenea, s-a numărat printre ctitorii Bisericii Silvestru; acolo s-au păstrat tabloul său și al soției, pictate de pictorul Costin Petrescu, cel care a realizat și fresca de la Ateneul Român.

Ion Procopie Dumitrescu și-a construit casa din str. Batiștei nr. 25 în anul 1889, după planurile întocmite de apreciatul arhitect Leonida Negrescu. Ulterior, casa a fost demolată și s-a construit sediul Băncii pentru Industrializarea și Valorificarea produselor agricole – denumită BINAG, înființată pentru a sprijini dezvoltarea agriculturii.

În aprilie 1939, Banca a solicitat Primăriei Sectorului I Galben eliberarea unei autorizații necesare realizării „unei clădiri pentru Bancă construită conform alăturatelor planuri, din beton armat, piatră și cărămidă, având toate instalațiunile moderne necesare și adăpost pentru apărarea pasivă”. Se specifica faptul că proiectul este întocmit de arhitecții Ion I. Berindei și C. Ciogolea. Clădirea are subsol II, subsol I, parter, mezanin și 5 etaje din zid și beton armat, acoperit cu metal.

Este interesant să arătăm că în dosarul găsit la arhive se află și un memoriu cu instrucțiunile pentru construcția adăpostului proiectat după normele elaborate de Oficiul Național de Apărare Pasivă elaborate în 1936, însoțit de planul subsolului II și planul cu detalii de armări ale pereților și planșeului.

Actul de inaugurare al Palatului de Justiție din 15 octombrie 1895

Să reținem că zidurile de beton armat ale adăpostului erau de grosime de 1,10 m, iar planșeul, tavanul adăpostului era gros de 60 cm, iar cel peste tezaur este complet din grinzi de fier dese.

Clădirea realizată în 1939/40 este alcătuită dintr-o structură de beton armat de tip cadre stâlp și grinzi, cât și ziduri de cărămidă plină de închidere și compartimentări.

Clădirea a fost proiectată gravitațional conform normelor din anii 39/40, fără măsuri de proiectare seismică. Execuția clădirii BINAG a fost executată de una dintre cele mai prestigioase antreprize ale vremii, întreprinderea inginerului Aurel Ioanovici.

Odată cu preluarea clădirii din str. Batiștei nr. 25, prin Ordonanța 27/1998, Curtea Supremă de Justiție a fost împuternicită să ia măsuri pentru consolidarea acesteia, conform normelor de practică seismică apărute după 1990. De aceea, s-a solicitat firmei „Traian Pop și asociații” să întocmească expertiza și proiectul de consolidare și amenajare al clădirii pentru a corespunde noii sale funcțiuni.

După analizele făcute, s-a ales ca soluție de consolidare a clădirii transformarea structurii de rezistență dintr-o structură în cadre de beton armat într-o structură cu pereți structurali: diafragme de beton armat. Pereții s-au dispus în jurul coridorului de circulație. Diafragmele aveau grosimea de

30 cm pe direcția longitudinală și 40 cm pe direcția transversală. Astfel, soluția de consolidare a realizat un grad de asigurare de 0,85 din prevederile normativelor.

În același timp, s-au luat măsuri de însănătoșire a clădirii din punct de vedere al stării microbiologice, după recomandările expertizei biologice.

Reabilitarea prin consolidare, extindere și reconfigurare interioară a sediului administrativ al Înaltei Curți de Casație și Justiție

După mai bine de două decenii de funcționare, s-a hotărât ca clădirea Înaltei Curți de Casație și Justiție să fie supusă unui amplu proces de reabilitare, extindere și reconfigurare interioară, în scopul creșterii funcționalității spațiilor interioare, pentru a asigura un nivel estetic compatibil cu prestigiul instituției.

Nota de fundamentare pentru acest amplu proces de reabilitare a fost întocmit de președinta Înaltei Curți de Casație și Justiție, Corina-Aлина Corbu, la 17.11.2021, domnia-sa ocupându-se cu multă atenție asupra desfășurării lucrărilor din 2023 până la 12 august 2025.

Cel cărui i se datorează Ordinul de aprobare a sumelor necesare de peste 100 milioane lei a fost ministrul Cseke Attila. Ulterior, în anul 2023, în vederea elaborării proiectului privind reabilitarea,

Biroul președintelui instanței supreme

s-a apelat la firma de proiectare „Construcții Erbașu S.A.”, care a întocmit documentația sub coordonarea șefului de proiect arhitect Gabriel Dumitrache.

Amintim dintre principalele lucrări prevăzute a se realiza:

- supraetajarea prin realizarea etajului șase, a cărui structură de rezistență a fost alcătuită dintr-o structură metalică, aici amenajându-se o sală principală de ședințe, 15 birouri a câte două posturi de lucru și o sală secundară de ședințe cu dotările anexe necesare;

- modernizarea aspectului interior în spațiile reprezentative, precum și în birourile de conducere și sălile de judecată reabilitate complet;

- revalorizarea aspectului arhitectural al holului principal – Atriumul luminat natural, unde, sub cupola de sticlă a acestuia, s-a prevăzut o statuie monumentală, Zeița Dreptății Thetis, care va reprezenta importanța și grandoarea Justiției;

- reparații la fațade, prin restaurarea profilurilor și cornișelor, inclusiv înlocuirea tâmplărilor și termoizolațiilor pe zonele pretabile;

- lucrări pentru sporirea eficienței energetice;
- crearea unei galerii de artă clasică și contemporană, prin expunerea unor lucrări pe pereții circulațiilor interioare ale etajelor superioare din jurul Atriumului.

La etajul 1, deasupra Atriumului, în părțile laterale, sunt două busturi ale unor personalități cu contribuții importante la dezvoltarea justiției și sistemului juridic din România: Alexandru Ioan Cuza, domnitorul care a semnat legea de înființare a Înaltei Curți de Casație și Justiție la 12 ianuarie 1861 și Vasile Sturdza, primul președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, numit în anul 1862.

Execuția lucrărilor a fost încredințată firmei S.C. Construcții Erbașu, care le-a realizat într-un ritm alert, urmând să le finalizeze în toamna anului 2025.

Nu pot încheia rândurile de mai sus fără a-mi exprima un gând ce m-a frământat la elaborarea acestei lucrări privind Justiția din țara noastră.

La înființarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 1862, președintele Vasile Sturdza spunea: „Să punem, dar, toate silințele noastre, ca în curând să auzim: «Dreptatea domnește în România».”

Anii au trecut și asupra țării noastre s-a abătut comunismul, care a uitat frumoasa deviză.

Din păcate, și după 1990 constatăm că justiția creată pentru oameni, pentru a fi în slujba oamenilor, se află într-o stare îngrijorătoare din cauza unor persoane care uită sau ignoră că în discuție se află soarta oamenilor. Și la această stare se adaugă și un fapt nedrept, petrecut chiar în interiorul justiției, prin care Palatul Justiției, înălțat pentru a adăposti Înalta Curte de Casație și Justiție, a fost

dat în administrare Curții de Apel București, iar Înalta Curte de Casație și Justiție a fost mutată în zona Batiștei.

Desigur, cartea de față nu s-ar fi putut realiza dacă nu ar fi existat câteva personalități, față de care țin să-mi exprim recunoștința: domnului academician Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române; doamnei Corina Corbu, președinta Înaltei Curți de Casație și Justiție.

De asemenea, am datoria să aduc mulțumiri speciale celor care mi-au oferit sprijin pentru alcătuirea acestei lucrări: doamnei profesor arhitect Mariana Croitoru și Părintelui Florin Leonte; domnilor arhitecți Mircea Căpățână și Gabriel Dumitrache și doamnei arhitect Ana Dochia; specia-

liștilor de la Arhivele Naționale și de la Biblioteca Academiei Române: doamnelor Mirela Comănescu, Elena Cârjan, Ștefania Grigore, Robertina Mareș, Monica Pricope, Alina Popescu, Mirela Stermin, Cristina Dima, Cristina Coman. Mulțumiri aparte celui care a sprijinit ilustrarea cărții cu mult profesionalism, domnului Mihai Petre.

Aprecieri pentru Editura „Vremea”, doamnei Silvia Colfescu. De asemenea, mulțumiri pentru Tipografia „Arta Grafică” și doamnei Ecaterina Bordei.

Mulțumiri familiei, soției și fetei, pentru sprijinul acordat.